

A rendszergazdáknak szervezett tanfolyam alapvetően a TextLib könyvtári integrált rendszert alkalmazó könyvtárak munkatársai számára hivatott részletesebb információt szolgáltatni a rendszergazdai feladatokról. A fenti kategóriából mindössze én jelentettem kivételt, hiszen egyelőre nem könyvtárban dolgozom, a Nyugat-magyarországi Egyetem, Savaria Egyetemi Központ, informatikus könyvtáros szak mesterképzéses hallgatója vagyok. A képzésemhez tartozó gyakorlatok során már több integrált rendszert is sikerült megismernem, azonban a TextLibet még korábban nem használtam. Könyvtárszakos hallgatóként úgy gondolom, hogy a meglévő ismereteket folyamatosan bővíteni kell, hiszen a sokoldalúság és a széles látókör napjainkban alapvető elvárás a szakmában, ezért döntöttem a tanfolyamon való részvétel mellett.

Az integrált rendszer mellett a tatabányai megyei könyvtár is újdonságot jelentett számomra, hiszen még nem volt szerencsém megismerkedni vele. Magát az intézményt talán a város legjobb, legmegfelelőbb részén építették fel. Tömegközlekedéssel gyakorlatilag bárholnan könnyen elérhető. A könyvtár mellett található park nyugalma pedig külön hangulatot teremt a kultúra fellelegvárának. Az épület kissé zordon külseje azonban lenyűgöző belsőt takar. A kedves olvasókat, érdeklődőket pedig már a bejáratnál egy érintőképernyős információs felület fogadja. Számomra rendkívül szimpatikus ez a modern megoldás. A könyvtár jelmondata, a „Nyitottak vagyunk”, tehát

találó – nyitottak a modern technológia és a felhasználók irányába is! Ezt követően már nem is tűnt olyan meglepőnek a belső elrendezés. A hatalmas üvegfelületeknek köszönhetően a bejutó természetes fény élettel tölti meg a belső teret. A folyóiratolvasó megyei könyvtárhoz méltó állománnyal rendelkezik, a szabadpolcos könyvállomány esetében pedig ötletes kiemeléseket alkalmaz az intézmény. Ráadásul a könyvtár számítástechnikai arzenálja is irigylésre méltó a magyarországi könyvtárak számára.

A környezet tehát minden szempontból kiváló volt a tanfolyam megrendezésére. Az oktatás összesen négy hétfői napot érintett, április 2-ai kezdéssel. A hasznos ismereteket az InfoKer Szövetkezet képviselőjében *Thék György* adta át. Az első alkalom magától értetődően rövid bemutatkozással vette kezdetét. Ezt követően a TextLib integrált rendszer lehetőségeivel és képességeivel ismerkedtünk meg, először természetesen csak elméletben.

A rövid TextLib-történeti áttekintő után pontos képet kaphattunk a rendszer készleteinek tartalmáról, a különböző összefüggésekről és a jogosultságokról. A hardver-, szoftver- és hálózati rendszerigények mellett a *www*, *MOKKA*, *z39.50*, *tlmsg* modulokról informálódhattunk. Az elméleti alapok után a gyakorlat ösvényére léptünk. Első lépésként a telepítés és a felújítás következett. A délután folyamán az üzemeltetés témaköre került középpontba a mentés, a naplózás és az adatbázis-ellenőrzés aspektusából. A szerver mellett természetesen a

munkaállomásokról, kliensekről is esett szó.

A második alkalommal foglalkoztunk a hibaiüzenetekkel, log-fájlokkal és a hibaelhárítással. Szó esett a parancsoszoros programokról, és közülük egygel (w-drefch.exe) részletesen is foglalkoztunk. Szembesültünk a bibliográfiai rekordok importja során azzal, hogy az egyes besorolási rekordok sokszorozódnak, éppen ezért ennek a problémának a gyors és hatékony orvoslásával is megismerkedtünk. A fent említett programmal töröltük a fölösleges besorolási rekordokat és természetesen a rájuk irányuló hivatkozásokat is, és megtartottuk a legjobbnak választottakat. Az adatbázisról megszerzett alapvető ismereteink elmélyítése végett elkezdtük részletesebben vizsgálni az adatbázis szerkezetét, pontosabban az adatfájlokat, rekordtípusokat, kapcsolati típusokat, indextípusokat.

A harmadik hétfőn a Linux szerver környezetét ismerhettük meg *Török Csaba*, a tatabányai megyei könyvtár rendszergazdája tolmácsolásában. Ennek oka, hogy a jelenlegi, linuxos TextLib szerver kihasználja az operációs rendszer adta lehetőségeket, ami számos előnnyel jár. Betekintést nyerhettünk a linuxos parancsokba és könyvtárszerkezetbe, a legfontosabb config fájlokba. További adatbázis-manipuláló paranccsal is találkoztunk, és az adatbázis szerkezetét is sikerült teljesen kielemeznünk. Mivel többen is leltározás elé néznek, kiemelt témaként foglalkoztunk a felvetéssel.

Az utolsó találkozás volt a legösszetettebb, hiszen a már elsajátított ismeretek alkalmazása mellett rengeteg feladatot terveztünk el a munkaállomáson. Kezdeként a különféle alapadatok –

könyvtár adatai, dolgozók adatai, állomány, olvasói kategóriák – beállításával töltöttük az időt. Ezek után a rendszereszközök használata és létrehozása következett, konkrétan a nyomtatási és rendezési formátum, a statisztikai bontások, projekció. Különböző keresőkérdések létrehozásával kiemelten is foglalkoztunk. A TextLib rendszerben lehetőség van a keresőnyelv használatára. Ennek segítségével lehet a bonyolult keresőkérdéseket megfogalmazni. A nyelv lehetőséget ad keresésre az indexeken, halmazok projektálására, szűkítésére, valamint lehetővé teszi halmazműveletek elvégzését is. Folytattuk a már előző alkalommal megemlített leltározást is, így a gyakorlatba is sikerült átültetni a folyamat lépéseit.

Természetesen négy nap nem elég egy összetett rendszer teljes megismerésére, de az egyes folyamatok megértéséhez, az integrált rendszer szerkezetének megismeréséhez kiváló. Minden egyes tanfolyami napra csak pozitívan tudok visszagondolni, egyrészt a tatabányai megyei könyvtár kollégáinak szívélyes vendéglátása, másrészt pedig a jó hangulat okán. Úgy érzem, most is rengeteg hasznos információval tudtam gyarapítani a meglévő tudásom. ■

